

RAVI ZACHARIAS

DEZAMĂCII
DE CREȘTINISM?

DEZAMĂGIT

DE CREȘTINISM?

RAVI ZACHARIAS

DEZAMĂGIT DE CREȘTINISM?

n e w o r d p r e s s
• c o m

n e w o r d p r e s s

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ZACHARIAS, RAVI

Dezamăgit de creștinism? / Ravi Zacharias; trad.: Alexandru Blaj. - Arad: Neword Press, 2012

ISBN 978-606-92467-0-2

I. Blaj, Alexandru (trad.)

27.9

Originally published in the U.S.A. under the title: *Has Christianity Failed You?*

Copyright © 2010 by Ravi Zacharias

Translation copyright © 2010 by Ravi Zacharias

Translated by Alexandru Blaj

Published by permission of Zondervan, Grand Rapids, Michigan

Toate citatele biblice din prezenta lucrare sunt reproduse din Biblia, traducerea Dumitru Cornilescu, 1923.

Toate drepturile rezervate. Reproducerea în orice formă, în totalitate sau a unei părți din volumul de față se va face doar cu acordul prealabil în scris al editurii.

Traducere: Alexandru BLAJ

Corectură: Ovidiu BLAJ

Tehnoredactare: Lucian STANA

Coperta: www.jaazphoto.com

Fotografie copertă: www.iStockphoto.com

Tipărit la CARMEL PRINT & DESIGN - Arad, România;

*Dragului meu prieten, Mark Pu,
a cărui franchețe și preocupare
pentru păstrarea unui creștinism autentic
au avut un impact profund asupra vieții mele.*

Îți mulțumesc, prietene.

CUPRINS

Mulțumiri **9**

Dezamăgit de creștinism? **11**

1. Cine este Isus? **15**

2. Ce înseamnă să fii creștin? **51**

3. Aspecte tensionante **83**

4. Confruntarea incoerenței **119**

5. Conduc de scopuri sau condus de rațiune? **147**

6. Are rugăciunea vreun rost? **175**

7. Ce importanță are creștinismul? **219**

Note **259**

Întrebări pentru discuție și reflecție **265**

Interviu cu autorul **269**

MULȚUMIRI

Pentru mine este un privilegiu să pot lucra din nou cu echipa de la Zondervan. M-a impresionat întotdeauna conștiințiozitatea cu care cei de la Zondervan lucrează cu pricepere la fiecare carte, având tot timpul cititorul în minte. Efortul depus de aceștia mă determină să devin un scriitor tot mai disciplinat la încheierea fiecărui manuscris. Le mulțumesc pentru ajutor, în special lui John Sloan și lui Dirk Buursma. Mulțumiri agenției Wolgemuth and Associates, mai ales lui Andrew, care m-a călăuzit în fiecare etapă. Ca de obicei, asistentul meu de cercetare, Danielle DuRant, a realizat toate verificările pentru note și resurse, fiind un colaborator de neprețuit pe tot parcursul cărții. Orice cititor al cărților mele cunoaște efortul omniprezent și neconținut al soției mele, Margie. Ea este editorul final. Pentru ea, cele mai productive ore de scris sunt noaptea târziu; pentru mine, dimineața devreme. Acum, că am sfârșit manuscrisul, putem răsufla ușurați și ne putem sincroniza din nou viețile. Un aspect pe care-l întâmpin cu bucurie!

Mai există câțiva oameni pe care nu-i voi numi aici, dar căroră le sunt profund recunoscător. Ei sunt cei care, cu multă sinceritate și disponibilitate, mi-au împărtășit motivele pentru care au întâmpinat greutăți în credință și pentru care, pe unii dintre ei, credința i-a dezamăgit. Mă rog ca atunci când vor citi această carte, Dumnezeu să reaprindă flacăra și să redea viață

acolo unde aceasta pare să nu mai existe. Sper că îi voi reîntâlni pe toți în prezența Domnului, atunci când El va șterge orice lacrimă, va răspunde la orice întrebare și va umple orice gol. Dumnezeu în care îmi pun eu credința este mai mult decât capabil să facă toate aceste lucruri. Această carte este doar un pas șovăitor care dorește să îndrepte atenția spre o Stâncă tare. Stânca aceea este Isus. Spre El se îndreaptă toată recunoștința mea pentru harul pe care mi l-a dat de a scrie.

INTRODUCERE

DEZAMĂGIT DE CREȘTINISM?

Acum câțva timp, lucrarea noastră a organizat un forum deschis la minunatul teatru Fox din Atlanta, Georgia. Câțiva dintre colegii mei mai tineri mi-au sugerat să iau în considerare și subiectul: „Ai fost dezamăgit de creștinism?” La început m-a surprins că se gândeau că un asemenea subiect ar putea stârni interesul unui public destul de diversificat. Pe ei i-a surprins surprinderea mea. Dezamăgirea față de creștinism pe care o auziseră de la atâția prieteni de-ai lor fusese confirmată și de întrebări extrase din zeci de scrisori primite la sediul organizației noastre. (Se spune că pentru fiecare om care scrie o scrisoare, există probabil încă o mie care sunt de aceeași părere.) Mulți dintre cunoscuții lor, deși aflaseră speranța și însemnătatea în Cristos, au început să experimenteze tensiuni între credința lor și lucrurile pe care le vedeau și le experimentau în jurul lor. Nesiguranța lor față de credință a început să crească, iar oboseala și-a făcut simțită prezența. Ceea ce odinioară fusese o credință dinamică se rezuma acum doar la un cerc de prieteni și o gamă de activități. Colegii mei au ajuns așadar la concluzia că, mai ales în ceea ce privește tânăra generație, acesta este un subiect care nu trebuie ocolit.

M-am învoit, deși tot nu eram sigur cât de convingși vor fi oamenii să se exteriorizeze. În săptămânile care au precedat forumul, cameramanul nostru a înregistrat reacțiile câtorva oameni care se lepădaseră de credință. Unul dintre ei fusese

respins de creștini datorită stilului său de viață homosexual. O femeie căzuse în capcana adulterului și, deși se căise pentru această faptă, nu s-a mai simțit acceptată la biserică de atunci. Alții au spus că sunt dezamăgiți de creștinism pentru că nu consideră că poate fi susținut din punct de vedere intelectual într-o epocă a rațiunii.

Spre surprinderea mea, în ziua evenimentului se adunaseră patru mii de oameni – mulți alții stând la coadă afară, dispuși fiind să plătească în plus pentru un bilet de intrare. Am mai văzut „bișnițari” pe la meciurile de baseball, dar niciodată la conferințe creștine. Unii dintre cei intervievați au spus că au venit tocmai pentru a vedea dacă pot găsi un răspuns care să-i edifice în legătură cu dezamăgirea lor. Dacă e să luăm mulțimea aceea de oameni ca punct de referință, sentimentul că creștinismul a dezamăgit este unul real, evident și tulburător.

Oare de ce sunt atâția oameni în zilele noastre care nu numai că trăiesc într-o stare de îndoială tacită, ci chiar părăsesc comunitatea evanghelică, în căutare de altceva? Să fie ceva în neregulă cu mesajul, cu cel care-l comunică, cu cel care ascultă – sau chiar cu toate trei laolaltă? Oare a sosit momentul să ne punem niște întrebări dificile cu privire la semnificația statutului de urmaș al lui Isus Cristos? De ce pare că Dumnezeu face să ne fie greu să continuăm să credem, indiferent de nivelul nostru de educație, experiență personală sau poziție socială? Scepticismul acesta nu este caracteristic doar pentru cei ostili credinței; îi caracterizează și pe cei care-și pun întrebări sincere. Această carte este o încercare de a răspunde ambelor grupuri descrise, atât din cadrul, cât și din afara credinței creștine. Ca să fiu și mai precis, cred că întrebarea-cheie este dacă e posibil ca viața să mai aibă sens pentru un om, odată ce s-a lepădat de credința în Cristos sau odată ce L-a dat la o parte pe Acesta.

Până la urmă, răspunsurile date și cele primite trebuie să fie sincere și autentice, aici luând în considerare și factorul hotărâtor că Dumnezeu este mai aproape decât am crede. El

dorește să ne dăm seama că este foarte apropiat de noi și în niciun caz depărtat. Însă siguranța oferită de această apropiere vine cu un preț, lucru valabil și în cazul oricărei relații de dragoste și al oricărui legământ. Din cei treizeci și șapte de ani în care am fost căsătorit, cei mai dificili trei ani au fost în perioada în care, la cererea conducerii denominației mele, mi-am lăsat deoparte chemarea de evanghelist itinerant și am preluat o catedră la un seminar ca principală contribuție la lucrarea bisericii. A fost dificil să merg împotriva chemării mele interioare, în final dându-mi seama că atunci când ne aflăm în afara voii lui Dumnezeu, și celelalte angajamente ale noastre sunt supuse riscului, iar cele mai importante relații își pierd vlaga și devin serbede. Pentru a te bucura cu adevărat de binecuvântările pe care le oferă Dumnezeu, este neapărat necesar să fii acolo unde te vrea El.

Problema discutată în această carte – *Dezamăgit de creștinism?* – este o provocare mai profundă decât ar părea la prima vedere. Nu e vorba doar despre faptul că uneori creștinismul se dovedește a nu fi ceea ce credeam (aici fiind vorba mai mult despre nevoi pe care le simțim); adevărata problemă, mult mai profundă, este aceea a coerenței intelectuale. Fostul evanghelist Robert M. Price critică best-seller-ul lui Rick Warren *Viața condusă de scopuri*, răspunzând cu propria-i lucrare, *The Reason-Driven Life (Viața condusă de rațiune)*. Price pune cuțitul la beregata credinței evanghelice și-l răsucește cu satisfacție. Făcând uz de cuvinte pompoase și măiestrie cărturărească, el susține că evangheliștii fie au fost trași pe sfoară, fie sunt niște ipocriți din punct de vedere intelectual. Fiecare capitol este presărat cu batjocură față de lucrurile în care credea el odinioară ca evanghelist, trădând mânia sa față de faptul că a fost „păcălit”. Aș îndrăzni să sugerez că sunt mulți oameni care i-ar da dreptate, având în vedere numărul mare al tinerilor noștri care se străduie să supraviețuiască mărilor învolburate ale călătoriei lor de credință, fără a avea hartă sau busolă.

Când Noe își construia arca, Dumnezeu i-a dat instrucțiuni clare: i-a spus cu precizie cât de înaltă să fie (și nu mai înaltă de atât); cât de lungă (și nu mai lungă de atât); ce specii de viețuitoare să ia cu el, cu numărul lor exact – totul până în cel mai mic detaliu. Însă după ce totul fusese înfăptuit întocmai cu instrucțiunile date, iar ușa fusese închisă, trebuie să fi fost șocant să-și dea seama că nu avea nici pânză, nici cârmă. Cine controla lucrurile?

Să fie creștinismul un joc haotic în cadrul căruia suntem aruncați în mijlocul furtunilor vieții cu promisiuni deșarte sau instrucțiunile care ni s-au încredințat sunt atât de detaliate, încât putem anticipa cum vor fi furtunile credinței, putem ști cine controlează totul și ce vom face odată ce ajungem din nou la mal? Până la urmă, este posibil să constatăm cu surprindere că nu creștinismul, nu Cristos este cel care ne-a dezamăgit, ci biserica?

Această carte li se adresează atât creștinilor, cât și scepticilor. Mă rog ca ea să schimbe modul în care cititorii ei Îl văd pe Isus, modul în care se percep pe ei înșiși și modul în care consideră ei că viața trebuie trăită și analizată. Dumnezeu nu ne dezamăgește. Noi suntem cei care-L dezamăgim de cele mai multe ori pe El și pe noi înșine. Există o cale spre redeșteptare; ni s-au trasat indicații clare spre centrul acestui loc. Sper că paginile care urmează ne vor îndrepta spre cârma și pânzele care ni s-au dat și, mai ales, spre căpitanul acestei corăbii pe nume Viață.

1

CINE ESTE ISUS?

Trei băieți se ciondăneau, încercând să decidă al cărui tată ajungea mai repede acasă de la serviciu. Primul se lăudă că tatăl său era fost atlet olimpic și că doborâse recorduri. Tatăl său pleca de la serviciu la ora 16:00 în fiecare zi și deși locuia la aproape cinci kilometri depărtare, își înșfăca servieta și o lua la fugă, ajungând acasă la 16:15. Al doilea băiat nu se lăsă mai prejos. Tatăl său, le spuse el, participase la raliuri și, odată ce punea piciorul pe pedala de accelerație, nimic nu-i mai stătea în cale. Și el lucra tot la aproximativ cinci kilometri depărtare de casă și pleca de la serviciu tot la ora 16:00, dar ajungea acasă la ora 16:05. Cel de-al treilea tot chicotea la laudăroșeniile celorlalți doi. Știa deja că-i va da gata. Tatăl său, spuse el, lucra la opt kilometri depărtare de casă. Pleca de la serviciu la ora 16:00 în fiecare după-amiază și ajungea acasă cu jumătate de oră înainte de a pleca de la serviciu, adică la 15:30. Tatăl său lucra la stat.

Cu scuzele de rigoare față de toți bugetarii, ceea ce vreau să spun este că face parte din natura umană să-ți revendici drepturile asupra unui lucru excepțional sau superior tuturor celorlalte, fie că este vorba despre identitatea culturală, o clădire monument sau un lider înzestrat. Zgârie-norii noștri sunt mai înalți decât ai voștri; cultura mea este mai bună decât a ta; tatăl meu este mai tare sau mai deștept decât tatăl tău – cam așa funcționează jocul „eu sunt cel mai tare”.

Pe toți cei care consideră că creștinismul i-a dezamăgit, vreau să vă întreb: V-ați întrebat vreodată dacă nu cumva la aceasta se reduce și religia – o cultură care pretinde că valorile sale sunt superioare alteia sau că credința ei este superioară alteia? Sunt toate religiile în general false? Sunt toate religiile în general adevărate? Să fie toate religiile doar niște prejudecăți etno-centrate, mascate de vorbării spirituale?

După ani de credință creștină, cu mare tristețe și fără prea mare tragere de inimă, trebuie să recunosc că uneori așa par să stea lucrurile. Unele religii pretind a deține o moștenire superioară prin virtutea unui drept de superioritate a primului venit. Islamul, bunăoară, bate apa-n piuă cum că limbajul Coranului ar fi expresia lingvistică supremă, astfel că a-l citi în orice altă limbă decât cea arabă îl privează pe cititor de experimentarea acestui miracol. Profetul Islamului este în mod specific profetul Arabiei și totuși pretinde a deține supremația asupra întregii revelații. Dacă reducem religia la un „drept de lăudăroșenie”, devine un joc destul de riscant, nu-i așa? Oamenii își pun la dispoziție banii câștigați din greu și timpul lor prețios pentru a se agăța cu toate speranțele lor de eternitate – și, oh, multe altele – de credința respectivă. Ceea ce considerăm a fi cel mai valoros ajunge să ne coste tot pe-atât. Într-adevăr, o privire mai atentă asupra unor religii ne va demonstra că multe dintre ideologii se rezumă doar la „lăudăroșenia unui fiu despre tatăl lui”, lucru care ne face să ne punem niște întrebări cu privire la tată.

Un alt aspect jenant pentru mulți este pretenția religiei la exclusivitate. Aceasta n-ar trebui să ne surprindă, pentru că, prin definiție, adevărul trebuie să excludă lucrurile care-l contrazic. Atunci când cineva pretinde că religia lui este superioară altor credințe, dar nu-și poate susține afirmația, trebuie să ne întrebăm cum ar arăta această pretenție la supremație atunci când o aplicăm în chestiuni de viață și destin. Și este chiar și

mai important să ne punem aceste întrebări înainte să *părăsim* o credință pe care odată am considerat-o cel mai drag legământ.

La un forum organizat recent în India, am fost întrebat de ce un om care pare să fie pe deplin convins de credința sa în Isus Cristos poate să-și arate brusc adevăratele sentimente, declarând că credința sa nu mai stă în picioare. În cazul unora dintre acești oameni, se prea poate ca acest creștinism care i-a dezamăgit să fi fost doar o lăudăroșenie de gen „tatăl meu este mai tare decât tatăl tău”, și nu o credință autentică, pierdută după ce omul a cercetat principiile creștinismului cu inima și mintea sinceră, descoperind că are lacune.

Înainte să putem analiza unele probleme existențiale pe care unii cred că le-au experimentat în creștinism, trebuie să ne începem discuția printr-o privire mai atentă asupra cuvintelor lui Isus și a consecințelor acestora – cine este Isus și ce ne învață El (și creștinismul, prin asociere) – aceasta fiind singura cale prin care putem determina dacă într-adevăr, creștinismul este cel care a dezamăgit și nu altceva sau altcineva. Matei ne spune că Isus a pus un copil între cei pe care-i învața, ucenicii Săi, spunându-le: „Împărăția cerurilor este a celor ca ei” (Matei 19:14) – ceea ce înseamnă că dacă nu vom avea o credință simplă, ca cea a unui copil, nu vom vedea cerurile. Isus L-a câștigat și pe Saul din Tars, o minte sclipitoare, un om care cunoștea și împlinise tot ceea ce spunea Legea în vederea mântuirii. O analiză sinceră a afirmațiilor lui Isus demonstrează fără doar și poate că acestea transcend într-un mod neasemuit orice elemente culturale distincte, putând fi confirmate fără tăgadă de nevoia, tânjirea și analiza umană, neținând seama de fondul cultural sau de grupurile lingvistice.

Astăzi se scriu foarte multe cărți despre acest Isus, chiar și de către cei care se dezic de afirmațiile Sale istorice. Oricum, având în vedere consecințele negative ale postmodernismului, oricine poate spune orice dorește despre orice subiect, fără text sau context. Medicul și autorul Deepak Chopra a scris cu mare

iscusință două cărți despre Isus; despre una susține că este o lucrare complet fictivă, deși este evident că a avut un scop clar să o facă astfel, iar în cealaltă susține că Isus a ajuns într-un final să obțină iluminarea în procesul de căutare a absolutului. Deși susține că-L admiră foarte mult pe Isus, aceste scrieri fanteziste deformează adevărul propovăduit de Isus și distorsionează istoria.

Odată ce reușim să-L înțelegem pe Isus prin intermediul *propriilor* Sale cuvinte, aplicând afirmațiile și promisiunile Sale la nevoile noastre cele mai profunde, vom fi surprinși de cât de personal și minunat este El cu adevărat – Calea, Adevărul și Viața (Ioan 14:6) – nu doar subiectul principal al unor narațiuni fictive meșterite cu viclenie.

Surprins de bucurie, povestea convertirii lui C.S. Lewis, descrie acest aspect în detaliu. Lewis spune că cea mai mare realizare a sa, după ce și-a dat seama cine este Isus și ce oferă El oricărei inimi omenești, nu a fost să ajungă într-un anumit loc sau să accepte un crez; el a reușit să ajungă la o *persoană* – iar aceasta este chiar Persoana lui Dumnezeu.

Discursul spiritual al zilelor noastre este caracterizat doar de idei și sentimente; pe de altă parte, mesajul lui Isus se referă la Persoana și prezența lui Dumnezeu. Discursul spiritual al zilelor noastre minimizează lucrurile concrete, oferind valoare maximă misticului; Isus a făcut întotdeauna legătura între experiență și lucruri concrete. Discursul spiritual al zilelor noastre se avântă în atracția limbajului cu sens dublu; Isus a prezentat însă adevărul ca fiind absolut, chiar și atunci când era greu să-l auzi – nu a recurs niciodată la misticism ca scop final, punându-l în contextul realității. Discursul spiritual al zilelor noastre folosește clișee care pun spiritul în pericol, punând adevărul pe un loc secundar față de ceea ce creează plăcere; Isus ne-a învățat că avem posibilitatea să-i simțim prezența doar datorită realității existenței Sale. Discursul spiritual al zilelor noastre pretinde acceptarea generoasă a tuturor credințelor, dar,

în realitate – cu o prejudecată ce încalcă rațiunea și desconsideră credința – subminează singura credință care într-adevăr propovăduiește toleranța.

Mesajul lui Isus transcende religia sau credința rigidă, schimbându-ne în mod radical modul de gândire și existență. El provoacă întreaga omenire să guste și să vadă că El este bun și să primească în inima lor adevărul că Cuvântul Său rămâne în veci.

Acum câțva timp, am mers la un meci de fotbal în Atlanta, orașul meu de reședință. Prin bunăvoința unuia dintre jucători, am primit locuri în apropierea băncii jucătorilor. Cu ani în urmă, privisem un meci din locul cel mai îndepărtat și îmi amintesc cât de mici păreau jucătorii și cât de mare părea terenul. De data aceasta însă, mă aflam atât de aproape de jucători, încât mai că le auzeam respirația și m-a surprins cât de mari erau și cât de mic era de fapt terenul.

Atunci când ne aflăm destul de aproape de Isus din istorie, încât să privim istoria din perspectiva Lui, putem vedea cât de mareș și atotputernic este și cât de bine putem naviga prin viață avându-L pe El în calitate de Căpitan.

DÂNDU-I O „FAȚĂ” LUI ISUS

În timpul copilăriei petrecute în India, am auzit acest nume de multe ori. În limba hindi, Numele Său este *Isa Masih*, o transliterație a numelui „Isus Mesia”. Creștinii sunt numiți *Isaiis*, adică „cei ai lui Isus”, sau „urmași ai lui Isus”. Crăciunul este *Bada Din* – Ziua cea Mare. Da, am auzit Numele lui Isus. Însă în afară de faptul că îl asociaz cu mersul la biserică și cu sărbătorile de Paști și de Crăciun, Numele Lui nu însemna nimic pentru mine.

Imaginea Sa era atârnată pe perete la nivelul ochilor în dormitorul părinților mei, camera mai mare dintre cele două camere ale apartamentului nostru din New Delhi, India. Cea

mai veche amintire legată de tabloul acela este cum mama nu-și deschidea ochii dimineața, ci mai întâi întindea mâna spre ochelari și îi așeza pe nas. Doar apoi se întorcea spre tablou și își deschidea ochii, astfel ca primul lucru pe care-l vedea în fiecare zi să fie Isus. Pentru ea era un ritual, și într-o cultură doldora de superstiții, fricile și obiceiurile sunt adoptate foarte subtil de către următoarea generație. Așa că, atunci când mă confruntam cu vreo situație de criză, mergeam în camera ei, mă sprijineam pe comodă, priveam tabloul și îmi rosteam cererea. Dacă eram sigur că nu mă vede nimeni, chiar îngenuncheam în fața lui și murmuram o cerere de ajutor, mai ales în perioada examenelor. Mi-l amintesc foarte bine – o versiune ștearsă, în nuanțe verzui, a celei mai faimoase picturi, *Capul lui Cristos* a lui Warner Sallman. În vremea aceea însă, pentru mine era doar o imagine, un talisman.

Mulți artiști L-au desenat, L-au pictat pe pânză și L-au sculpat așa cum Îl vedeau ei. Nu-i așa că este ciudat că cel mai slăvit personaj istoric, a cărui zi de naștere este un punct de referință în calendarul nostru și a cărui viață a fost descrisă drept „cea mai măreață povestire spusă vreodată”, nu ne-a lăsat nicio imagine a Sa? La fel cum nu ne putem aminti cel mai definitoriu moment din viața noastră, ziua noastră de naștere, tot așa, Numele suprem al istoriei, slăvit de milioane de oameni, nu are nicio față pentru noi.

Îmi mai amintesc și un moment din adolescență, când am văzut o revistă americană de film care ajunsese în casa noastră prin intermediul unor prieteni din America. Îmi amintesc că am văzut o poză cu un actor care ședea pe scaun, cu fața sprijinită în mâini, iar deasupra sa scria: „Să îndrăznesc eu, un păcătos, să joc rolul lui Cristos?” Ani la rândul nicio casă de producție de filme nu prezenta fața lui Isus, doar spatele sau trupul de la umeri în jos. În zilele noastre, reprezentanții din domeniul comunicării ar considera asta drept o mare scăpare; doar se știe că o imagine valorează cât o mie de cuvinte. Dumnezeu a spus

că tocmai contrariul se aplică. Nu *vederea* este cea importantă; actul *recunoașterii* este cel care aduce mult mai mult decât simpla vedere.

Una dintre cele mai fascinante povestiri din cartea Exodul îl prezintă pe Moise pe cale să ducă poporul Israel de sub robia din Egipt în Țara Făgăduinței (Exodul 33:12-23). A fost o călătorie lungă și obositoare; multe vieți s-au pierdut printre israeliți, care s-au confruntat cu multe lipsuri. Moise se retrage să se roage singur și-I cere lui Dumnezeu: „Arată-mi slava Ta!”

Ce cerere ieșită din comun, având în vedere că Moise experimentase o serie de miracole care-i scosese din robie și-i aduseseră până la acel punct! Nimeni n-ar fi putut să tăgăduiască faptul că o mână supranaturală îi călăuzise până acolo. De la fuga din fața egiptenilor la Marea Roșie, la revelarea celor Zece Porunci și mâncarea și hainele pe care le primiseră pe tot timpul călătoriei, acest popor n-ar fi reușit fără intervenția divină. Și totuși, Moise cere să vadă fața lui Dumnezeu, ba chiar are îndrăzneala să insiste că nu va trece Iordanul până nu se asigură de prezența lui Dumnezeu.

Dumnezeu răspunde cererii lui Moise și mai neobișnuit: „Fața nu vei putea să Mi-o vezi, căci nu poate omul să Mă vadă și să trăiască!” Așa că îi spune lui Moise: „Iată un loc lângă Mine; vei sta pe stâncă. Și când va trece slava Mea, te voi pune în crăpătura stâncii și te voi acoperi cu mâna Mea, până voi trece” (Exodul 33:20-22). Așadar, Moise urma să vadă „spatele” lui Dumnezeu, și nu fața. Avea să fie ca și cum ai intra într-o cameră și ai ști că cineva este acolo, i-ai simți parfumul sau l-ai auzi respirând, dar nu ai putea să vezi persoana respectivă – similar într-un fel cu prima întâlnire dintre Dorothy și Vrăjitorul din Oz.

Poate că dacă reușim să înțelegem de ce Și-a ferit Dumnezeu fața de noi, ne-am da seama de ce trebuie să învățăm să-L recunoaștem și să-I simțim prezența prin cuvintele și faptele Sale, și nu prin aspectul Său fizic. Îmi permit să ofer

două motive îndrăznețe. În primul rând, dacă am putea vedea fața lui Dumnezeu, trăsăturile Sale fizice ar fi cu siguranță foarte diferite, în funcție de zona în care ne aflăm pe glob. În Orient, totul s-ar reduce la imaginea Sa, mai degrabă decât la persoana Sa, iar imaginea ar ajunge să fie obiectul adorării. Hainele pe care le purta, frizura, orice ar avea cea mai mică legătură cu aspectul Său ar deveni un fetiș și un obiect de închinare de care s-ar agăța toți superstițioșii și cei spirituali. Idolatria mijlocului de atingere a scopului ar fi inevitabilă.

În cadrul unei vizite făcute în Kerala, un stat din sudul Indiei, am fost dus cu mașina într-un oraș cu un nume dificil de pronunțat, Kodungallur. Kodungallur este cunoscut pentru un singur lucru: conform spuselor și după unele scrieri istorice, aici a ajuns apostolul Toma în călătoria sa în India în anul 53 d.Cr. Scriitori cunoscuți ai istoriei creștine timpurii, precum Venerabilul Beda și Grigore din Nazianz, printre alții, au făcut referire la călătoria lui Toma în India. Cea mai veche biserică denominațională creștină din India poartă numele lui Toma – Biserica Mar Thoma. M-am plimbat prin locul debarcării, lăsându-mi imaginația să hoinărească liberă, până când un ghid s-a oferit să-mi prezinte moaștele apostolului, care se aflau lângă altar, într-o casetă de sticlă aflată în spatele unei uși ferecate. Când a descuiat ușa aceea grea, iar eu m-am îndreptat spre moaște, liniștea fu brăzdată de un imn puternic – o măsură de securitate care avea scopul de a-i alerta pe cei responsabili cum că cineva se apropiase de moaște. Ghidul își plecă pentru un moment capul și își așeză mâna pe peretele de sticlă; apoi își duse mâna la inimă și își sărută mâna în semn de prețuire. În caseta de sticlă, în spatele unei lupe, se afla un os mic, provenit din brațul drept al apostolului. (După martiriul său din India, trupul lui Toma a fost trimis la Roma, însă de curând, papa a aprobat trimiterea unei bucăți de os din rămășițele lui Toma spre sanctuarul din India.) Privind îndelung acea bucățică de os ce nu depășea cinci centimetri, n-am putut să nu-mi pun

anumite întrebări, atât cu privire la autenticitatea ei, cât și la Toma însuși. Nu mai e nevoie să spun că circulă o mulțime de povești despre puterile magice ale acestui os. Mentea orientală născoceste fantasticul și prețuiește fetișurile și moaștele ca mijloace ale credinței sale. De-a lungul anilor, milioane de oameni au făcut pelerinaje aici, au atins sanctuarul și au sărutat bariera de sticlă ce-i separa de bucățița de os.

În Occident, s-ar desfășura un scenariu cu totul diferit, dacă am ști exact cum a arătat Isus. Da, ar fi și dintre aceia care, asemenea corespondenților lor din Orient, ar venera mai degrabă omul, decât Mântuitorul, însă cred că efectele financiare ale comercializării acestuia ar fi enorme. Vă imaginați ce s-ar fi întâmplat dacă Iacov, fratele lui Isus, și-ar fi deschis un magazin de suveniruri unde să vândă imagini cu Isus? În loc să fie redus la propria-I imagine, în Occident, Dumnezeu ar fi redus la propria noastră imagine despre El. Lumea ar fi plină de redări ale feței Sale, fiecare autor pretinzând că a lui este cea adevărată. Ar exista, foarte probabil, o mulțime de încercări de a izola și copia orice urmă de ADN care ar putea fi găsită pe orice artefact. Vă puteți imagina un concurs al sosiilor lui Isus? Îmi vine să-i plâng de milă câștigătorului numai când mă gândesc la ce se va întâmpla cu el în ziua de Crăciun! Nu va trece mult timp până când avocații minorităților sexuale vor cere ilustrarea lui Isus ca transsexual. De ce să fie bărbat, și nu femeie – sau niciuna dintre ele? Și Doamne ferește să fi fost bărbat caucazian!

Nevoia noastră constantă de cunoaștere nu poate fi stăpânită, iar ideea că există o Ființă care depășește capacitatea noastră de disecție și analiză științifică este un concept căruia puțini dintre noi îi pot face față. Gândiți-vă puțin: există în lume vreo altă limbă precum engleza, în care s-au realizat atâtea versiuni ale textului Bibliei, fiecare traducător susținând că deține o perspectivă unică asupra adevărului? Fiecare adaugă încă un pic de informație imaginii, până când pentru noi

începe să capete importanță modul în care-L vedem noi pe Dumnezeu, și nu modul în care ne vede El pe noi. Sunt deja prea mulți care L-au umanizat atât de mult pe Dumnezeu și l-au sfințit atât de mult pe om, încât abia dacă mai sesizăm diferența. Acest gen de cărți devin bestseller-uri tocmai pentru că ne asigură că Dumnezeu este la fel ca noi. Înrâuririle acestei familiarități sunt însă periculoase și distrugătoare. Am încercat să-L remodelăm pe Dumnezeu pentru a fi relevant pentru noi, în loc să aflăm cum să devenim noi relevanți pentru El. Noi, cei din Occident, pur și simplu nu putem concepe posibilitatea că Dumnezeu S-a păstrat învăluit în mister, până vom fi în stare să-L „recunoaștem” așa cum este El cu adevărat. Am încercat să-L facem să Se conformeze imaginii noastre, și nu invers, iar obiectele de cult reprezintă o desfigurare de proporții monumentale.

Există probabil și un al doilea motiv pentru care Dumnezeu nu ne-a arătat adevărata Sa față. Cunoscutul evanghelist Billy Graham are o relatare amuzantă despre șederea sa la hotel într-un oraș din Pennsylvania. Tocmai intrase în lift împreună cu câțiva colegi, iar ușa se închisese în spatele lor, când un alt pasager spuse: „Am auzit că Billy Graham este cazat aici.” Unul dintre colegii domnului Graham arătă spre acesta și spuse: „El e.” Urmă un moment de tăcere jenantă, în care omul îl măsură din cap până-n picioare pe domnul Graham, după care spuse: „Ce dezamăgire!”

Uneori este bine să lăsăm misterele să rămână mistere. Chiar dacă a afla cum arată Isus ne-ar împlini o tânjire interioară profundă, sunt convins că este o tânjire care poate fi împlinită doar atunci când inima și mintea noastră au atins un nivel superior, în care vom fi în stare să facem față acelei realități transcendente și înălțătoare. În schimb, Dumnezeu S-a dezvăluit în termeni descriptivi, care ne oferă destule informații pentru a-L cunoaște, dar a ascuns destul din Sine pentru a ne oferi ocazia de a învăța echilibrul dintre credință și

rațiune. Nicio relație pământească cu un Dumnezeu infinit și transcendent nu poate exista fără păstrarea acestor două aspecte.

Există în credința Hindu o poveste renumită despre un tânăr care vine la un înțelept ca să-l întrebe despre scopul vieții. Înțeleptul îi spune tânărului să meargă la un copac din apropiere și să culeagă un fruct. Apoi îi spune să desfacă fructul. După aceea, îi spune să scoată o sămânță și să o desfacă. Apoi îl întreabă: „Ce vezi în interiorul seminței?” „Nimic”, vine răspunsul. „Așadar, tinere, îi spune înțeleptul, la fel cum copacul acela a răsărit din nimic, tot din nimic provine și acest lucru pe care noi îl numim viață. Cu cât vei afla mai multe despre ea, cu atât îți vei da seama mai mult că viața și originea ei se reduc la nimic.”

Acum, dacă e să fim drepecți, se poate ca înțeleptul să fi vrut să spună că nimicul nu este întru totul „nimic” – că sursa întregii existențe este de fapt o realitate intangibilă, o forță dătătoare de viață. Acesta este însă punctul în care credința creștină și învățătura hinduistă se despart categoric. Departe de a susține că întreaga existență provine din nimic, Evanghelia după Ioan începe astfel:

La început era Cuvântul, și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu.

Și Cuvântul S-a făcut trup și a locuit printre noi, plin de har și de adevăr. Și noi am privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl.

IOAN 1:1, 14

Această serie de afirmații din Ioan 1:1 face referire la începutul cărții Genesa, care ne spune: „La început, Dumnezeu a făcut cerurile și pământul.” *Bereshith bara Elohim* – „la început, Dumnezeu”. Totul depinde de aceste trei cuvinte din ebraică. Ordinea creată a lucrurilor nu susține „nimicul” drept cauză principală și nici nu susține existența unei forțe în spatele acestei

cauze. Există o *persoană* în spatele cauzei. O persoană înseamnă mult mai mult decât partea fizică; persoana presupune esența gândirii, a voinței și a simțirii – o entitate care are gândire, voință și simțire, într-o relație. Dumnezeu a creat o cantitate pe care o numim univers. A creat o entitate pe care o numim omenire. Cantitatea – sau obiectul – pe care l-a creat nu avea o gândire proprie. Entitatea creată avea așa ceva. Aceasta este ideea principală a poveștii omenirii. Gândirea este cea care aduce împreună totalitatea valorilor și ne învață să prețuim atât cantitatea, cât și entitatea într-o măsură potrivită. Minte este cea care nu vede doar fața persoanei, ci și persoana din spatele acelei fețe. Minte este cea care reține amintirile și procesează textul din cadrul contextului într-o asemenea măsură, încât, în momentul în care mintea este deconectată de la amintiri, nu mai știm cine este persoana.

LEGĂTURA DINTRE TRUP ȘI MINTE

Dacă ni s-ar oferi șansa, care dintre noi nu am vrea să-L vedem pe Isus, Cel care a umblat printre noi? Cunoscutul realizator de talk-show-uri Larry King a fost rugat să numească un personaj din oricare epocă istorică pe care și-ar fi dorit să-l intervieveze. „Pe Isus”, a spus el. Să-L vezi, să-L atingi, să-L *recunoști* – la asta s-ar reduce totul, nu-i așa? Apostolul Pavel scrie: „Lucruri pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit, așa sunt lucrurile pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc.” (1 Corinteni 2:9)

Iar într-o zi, Îl vom cunoaște pe Dumnezeu așa cum ne cunoaște El pe noi. Ce știm despre noi înșine? Știm ce simțim, lucrurile după care tânjim, pe cine iubim, pe cine urâm, pe cine judecăm. Pe scurt, tot ceea ce știm despre noi înșine știm prin intermediul simțurilor noastre. Totuși, cunoștințele noastre despre noi înșine sunt parțiale. Dumnezeu este singurul

care ne cunoaște pe deplin. Respingându-L pe El și ideea existenței Sale, respingem singura persoană care ne cunoaște pe de-a-ntregul, consecința fiind că ne vom înstrăina pe deplin de noi înșine și de ceilalți. C.S. Lewis spunea pe bună dreptate: „Cred în creștinism așa cum cred în soare, nu pentru că îl pot vedea, ci pentru că, datorită lui, toate lucrurile se pot vedea.”¹

Dacă ne-am înstrăinat de noi înșine și de ceilalți – și literalmente nu ne dăm seama de anumite realități care ne privesc – de ce punem întrebări care, prin natura lor, pretind că am fi în stare să raționăm suficient de profund cât să putem să-L cunoaștem și să-L înțelegem pe Dumnezeu? Concluzia la care ajungem în urma dezamăgirii noastre față de creștinism este că Dumnezeu nu este ceea ce credeam că este sau ceea ce credeam că ar trebui să fie. El nu face lucrurile așa cum credem că ar trebui să le facă sau cum credeam că le va face. *El nu S-a ridicat la înălțimea așteptărilor noastre.*

Mintea noastră caută răspunsuri satisfăcătoare, care să ne sporească propriul confort. De ce nu acceptă lumea stilul meu de viață ca pe ceva normal? se întreabă omul cu un stil de viață homosexual. De ce este calea de întoarcere sortită condamnării morale? se întreabă cel care a comis adulter. De ce mă aștept ca toată lumea să-mi ia partea? se întreabă cel care a fost nedreptățit. Pe scurt, extragem un „cum ar trebui să fie” din „cum este”, considerând că cei care nu sunt de acord cu noi greșesc. Nu plecăm oare de la presupunerea că lumea ar fi mult mai bună dacă am fi tratați așa cum *noi* credem sau simțim că merităm?

DILEMA UMANĂ

Cred că există două afirmații care descriu în esență conflictul cu care ne confruntăm în ceea ce privește așteptările noastre de la Dumnezeu, demonstrând în același timp că Isus este răspunsul la această dilemă. Prima afirmație este că lumea

este creată pentru trup; trupul este creat pentru suflet; sufletul este creat pentru Dumnezeu. A doua afirmație vine de la Thomas Merton: „Nu putem fi împăcați cu alții, pentru că nu suntem împăcați cu noi înșine, și nu putem fi împăcați cu noi înșine, pentru că nu suntem împăcați cu Dumnezeu.”²

Prima afirmație – anume că lumea este creată pentru trup, trupul pentru suflet, iar sufletul pentru Dumnezeu – își are rădăcinile în trei planuri ale realității: lumea, trupul și sufletul. Afirmația lui Merton își are și ea rădăcinile în trei realități diferite – semenii noștri, noi și Dumnezeu. Ambele afirmații descriu o „relație tranzacțională”: modul în care un individ se raportează la lumea înconjurătoare și la ceilalți care fac parte din această lume. Izolarea de aceste aspecte nu este posibilă. Chiar dacă un om ar trăi singur pe o insulă, ar vorbi cu el însuși, raportându-se la lumea fizică înconjurătoare, așa cum a făcut cu mare măiestrie Tom Hanks în *Naufragiatul*. Omul nu este o ființă de sine stătătoare și unidirecțională. Întrebările care ne macină provin întotdeauna din două surse: (1) Cum putem înțelege lumea fizică din care facem parte? și (2) Cum putem înțelege dorințele spirituale pe care le percepem și relațiile pământești din care este formată viața noastră?

Chiar acum, când scriu aceste rânduri, îmi dau seama că nu există niciun loc unde să-mi pun picioarele și să mă simt în siguranță deplină în această lume. Lumea pare să fie într-un haos total. Îmi planificasem să scriu într-un loc retras din Thailanda. Însă cu doar două zile înainte să părăsesc Statele Unite, aeroporturile din Bangkok au fost închise. Mii de oameni au devastat noul aeroport, estimat la câteva miliarde de dolari, pentru a protesta împotriva noilor lideri politici și, ca urmare, toate cursele internaționale fuseseră anulate zile în șir. Thailanda este o țară budistă, iar budismul ar trebui să întruchipeze pacea în esență. Nu așa stăteau lucrurile în acel moment. Așa că am fost redirecționat spre New Delhi. India era însă cuprinsă de tulburare în urma atacurilor teroriste ale

unor radicali musulmani, care ocupaseră cu forța două dintre cele mai frumoase hoteluri din Mumbai, ucigând două sute de oameni nevinovați. Erau urmași ai lui Allah, „cel plin de compasiune”. După cum se poate vedea și din cele două experiențe menționate aici, ne mai mirăm că lumea privește zeflemitor politica și religia, batjocorindu-le pe amândouă pentru lipsa de răspunsuri? Ambele par a folosi oamenii ca pe un mijloc prin care să-și obțină propriile scopuri. Se poate vedea însă și reversul monedei: oamenii se folosesc de politică și religie doar pentru împlinirea propriilor scopuri.

O expresie foarte populară care a circulat ani în șir în Occident a fost: „Isus este răspunsul.” Plictisiți de afirmația aceasta superficială, cinicii au răspuns cu propria lor întrebare: „Dar care este întrebarea?” Susținând că noi, occidentalii, ne-am maturizat și nu mai avem nevoie de religie, declarăm înfocați că toate religiile sunt la fel de false și, prin urmare, toate ar trebui aruncate la groapa de gunoi a istoriei. Dar deși proclamăm sus și tare că toate religiile sunt la fel de false, este foarte interesant faptul că creștinismul este perceput de mulți oameni în ziua de azi ca fiind mai fals decât celelalte, astfel meritând mai mult dispreț. Argumentul cel mai de seamă folosit de cei care condamnă creștinismul este că mulți dintre ei pretind că au crezut odinioară în Isus, dar mai apoi au ieșit la iveală cu adevăratele lor sentimente, mărturisind că și-au pierdut credința. Dumnezeu nu mai reprezintă pentru ei decât vestigiul unei idei de care s-au bucurat la un moment dat, dar care acum a fost lăsată de izbeliște pentru totdeauna. Isus nu mai este decât un ideal care a oferit inspirație în domeniul muzicii, al artei, al arhitecturii. El nu prea contează ca persoană. Existența Sa istorică este discutabilă, în cel mai bun caz. La fel ca un șarpe care își leapădă pielea, lăsând-o în urmă să se facă țărăină, Dumnezeu nu mai are niciun efect. De fapt, de vreme ce Dumnezeu este produsul propriei noastre imaginații primitive

și imature, am descoperit faptul că, în realitate, El este Cel care are nevoie de noi pentru a exista; noi nu avem nevoie de El.

Acest scepticism față de Dumnezeu provine din ceea ce noi percepem ca întrebări despre viață rămase fără răspuns. În ciuda scepticismului nostru însă, în inimile noastre încă mai ard acele tânjiri neîmplinite și, fie că suntem cuprinși de disperare, fie de cinism, mintea noastră cugetă mai departe la chestiunile profunde ale existenței noastre.

ÎNTREBAREA ÎNTREBĂRILOR

Nu cred că vom fi vreodată în stare să înțelegem profunzimea propriilor noastre întrebări, până nu vom reuși să ne înțelegem pe noi înșine ca autori ai întrebărilor. Suntem la fel ca tânărul care, în cadrul unei sesiuni de întrebări, după o serie de discuții, a spus într-un sfârșit: „De fapt, ce am vrut eu să întreb?” Nu cred nici că vom fi în stare să ne înțelegem pe noi înșine, până nu înțelegem cine este Isus, căci întâlnirea noastră cu El, cu această Persoană „lipsită de față”, ne definește ce înseamnă să fii om. Așadar, înainte de a putea vorbi despre creștinism și modul în care ne-a dezamăgit, să ne gândim mai întâi la cine a fost Isus.

Predicatorul scoțian al secolului douăzeci James Stewart face o afirmație impunătoare când se referă la misterul personalității lui Isus ca „o stranie coalescență a contrariilor”:

A fost cel mai supus și mai smerit dintre toți fiii omului, și totuși a vorbit despre ziua când va veni pe norii cerului, cu gloria lui Dumnezeu. A fost atât de neînduplecat, încât duhurile rele și demonii plângeau de frică la venirea Lui, dar a fost și atât de genial, minunat și prietenos, încât copiilor le plăcea să se joace cu El, iar cei mici se cuibăreau în brațele Lui. Prezența Sa în mijlocul bucuriei neprihănite a nunții din sat era asemenea prezenței soarelui.

Nimeni n-a fost nici pe aproape atât de îndurător cu păcătoșii și, cu toate acestea, nimeni n-a folosit vorbe atât de aspre la adresa păcatului. N-ar fi rupt un fir de trestie lovit. Dragostea I-a caracterizat întreaga viață, însă, într-o anumită ocazie, i-a întrebat pe farisei cum se așteptau să scape de blestemul iadului. A fost cel mai mare visător și cel mai mare clarvăzător, dar dacă este să vorbim despre realismul pur, nu a existat realist mai mare decât El. A fost slujitorul tuturor, a spălat picioarele ucenicilor, și cu toate acestea a intrat cu demnitate în templu, iar negustorii și schimbătorii de bani s-au călcat în picioare din cauza îmbulzelii, când I-au văzut focul din priviri.

I-a salvat pe alții, dar, cu toate acestea, la final, pe El Însuși nu S-a salvat. În toată istoria nu există nimic care să se compare cu unirea de contraste pe care o întâlnim în Evanghelii. Misterul lui Isus este misterul personalității divine.³

O *contradicție*, conform DEX, este „un raport logic între două noțiuni, judecăți, concluzii care epuizează complet domeniul lor de referință și care se exclud reciproc”; un *contrariu*, însă, menține două aspecte ale unei probleme într-un echilibru și în tensiune, fără a încălca congruența logică a vreunuia. Prin contrariile din Persoana lui Isus, putem observa faptul că El reprezintă răspunsul la toate tensiunile pe care le percepem în noi înșine. De exemplu, Evanghelia după Ioan spune despre Isus că era „la început” și că era „cu” Tatăl Lui (Ioan 1:1-2). Cum este posibil ca El să fi fost dintotdeauna și totuși să devină? Contrariul existenței eterne și al existenței istorice a lui Isus L-au făcut să fie în același timp dificil și foarte relevant.

Profetul Isaia ne spune: „Căci un Copil ni S-a născut, un Fiu ni S-a dat” (Isaia 9:6). Observați faptul că Fiul nu S-a născut; *copilul* este cel care S-a născut. Fiul nu S-a născut,

pentru că Fiul a existat dintotdeauna. Încarnarea Fiului ca un copil într-o iesle este întruchiparea Celui Veșnic, care a venit să dezvăluie și să unească acest conflict al nostru dintre minte și trup, această luptă de a face legătura între identitatea noastră ca ființe materiale și identitatea noastră ca ființe spirituale.

ISUS, FIUL

Calitatea de Fiu a lui Isus ni se oferă în patru feluri. Atunci când le vom accepta pe acestea, vom fi în stare să înțelegem mai bine de ce gândim așa cum gândim, de ce ne frământăm așa cum o facem. Aceste patru atribute ne oferă termenii relaționali care ar trebui să ne atragă atenția și să ne permită să-L recunoaștem ca unic răspuns la toate întrebările noastre despre însemnătate, scop, durere și destin.

Fiul lui David

Prima descriere a lui Isus ca om este aceea a liniei Sale genealogice. În cel de-al zecelea capitol al Evangheliei după Marcu, găsim povestea unui orb numit Bartimeu. Priviți cu atenție numele acestuia: Bar-Timeu. Ironia stă în faptul că nu-i cunoaștem numele. El este pur și simplu „fiul lui Timeu”, acesta fiind sensul numelui. Singura identitate din poveste este prin tatăl său. În perioada și cadrul cultural respectiv, nu era ceva ieșit din comun ca un fiu să fie numit prin legătura cu tatăl său, cum era și Simon Bar Iona. Această metodă a împământenit „dreptul la laudăroșenie” în cultura respectivă. În Orientul Mijlociu al zilelor noastre, la nașterea unui fiu, mama va fi destul de des numită: „mama lui...” Așadar, aici facem cunoștință cu fiul cel orb al lui Timeu, iar Bartimeu strigă: „Isuse, Fiul lui David, ai milă de mine!” (Marcu 10:47). Observați faptul că nu I se adresează lui Isus doar cu numele Său, ci recunoaște și linia Sa genealogică – moștenirea Sa evreiască, proveniența din regele David, cel mai mare dintre regii Israelului.

Modul în care Îl percepi pe Isus...

pe tine însuși...

sau felul în care ar trebui trăită viața...

Toate acestea sunt pe cale să se schimbe.

Prin analiza unor întrebări, precum: „Cine este Isus?”, „Cum se poate apropia omul de Dumnezeu?” sau „Există un conflict între a fi condus de scopuri sau de rațiune?”, Ravi Zacharias încearcă să găsească un motiv clar pentru numărul în continuă creștere de oameni care au renunțat la credință în zilele noastre. În final, acesta se întreabă dacă este vorba despre un eșec al lui Dumnezeu sau mai degrabă al Bisericii, ca reprezentantă a Lui. Mai dramatic este însă faptul că acesta se întreabă dacă nu cumva scopurile iraționale ale viziunii scepticilor despre o lume lipsită de Dumnezeu riscă însăși existența umanității.

Lucrarea lui Zacharias li se adresează celor care au părăsit Biserica, fie la propriu, fie doar la nivel emoțional, celor care trăiesc apăsăți de îndoieli ascunse și care se luptă cu soluția mult prea simplistă: „Isus este răspunsul”, care li se oferă atunci când sunt sufocați de un noian de întrebări dificile.

n e w o r d p r e s s
.com

TEOLOGIE/APOLOGETICĂ

ISBN 978-606-9246-70-2

9 786069 246702